

Vodstvo po razstavi s kustosom in umetnikom:
sobota, 11. junija 2022, ob 10. uri.

Pogovor z umetnikom:
sreda, 29. junija 2022, ob 18. uri, pogovor bo vodil Boštjan Soklič

Kolofon razstave:
Peter Gaber
Svet, ki se rojeva

25. 5.–10. 7. 2022
Galerija Ivana Groharja

Kustos: Boštjan Soklič
Oblikovanje razstave: Kolektiv Dva
Jezikovni pregled: Nataša Martina Pintarič
Prevod: Matjaž Horvat
Tisk: Trajanus Storitve d. o. o.
Tehnična ekipa: Vida Grah, Boris Krajnc

Svet, ki se rojeva

Galerija Ivana Groharja

25. 5.–10. 7. 2022

Kustos: Boštjan Soklič

***Peter
Gaber***

Slikarja Petra Gabra poznamo predvsem po upodobitvah naravne krajine, izpolnjene s premišljeno umeščenimi figuralnimi kompozicijami, s katerimi izpoveduje svoja introspektivna razmišljanja in niza zgodbe. V Galeriji Ivana Groharja nam tokrat prikazuje nov cikel podob, katerih zametki izhajajo iz rezidenčnega obdobja v Ankari v Turčiji leta 2017. Na temelju skic in krokijev, nastalih na umetniški izmenjavi, je Gaber v času korone svoje ideje, vezane na vsečloveške, a ob tem še domišljajske vsebine, procesno razvijal in konceptualno realiziral v kombiniranih slikarskih tehnikah.

Peter Gaber se v Galeriji Ivana Groharja predstavlja s slikarsko celoto z naslovom *Svet, ki se rojeva*; sestavlja jo deset slik večjega formata, vsebinsko pa se navezuje na slikarjevo analitično izkušnjo individualnega in kolektivnega nezavednega. Po prepričanju švicarskega psihologa Carla Junga so tovrstna pomnjenja (ali videnja) del kolektivnega nezavednega. Jung je s svojimi raziskavami poskušal dokazati, da so omenjeni pojavi podedovani od prednikov kot del genetskega spomina, neodvisnega od posameznikovih izkušenj in okoljskih vplivov. Prepričan je bil, da se posameznikova izkušnja po smrti ne izbriše, temveč se ohrani v genetskem spominu potomcev. Konceptualni niz podob ali »mentalnih zaslonov« je razdeljen v dva sklopa. Oba delujeta kot selektivni zbir primarnih pomnilnikov, ki naj bi se (po prepričanju mnogih znanstvenikov) genetsko manifestirali v obliki vtisov – nejasnih slik in drobnih vizualnih fragmentov. Peter Gaber snov za svoja likovna dela zajema iz istega vira: med poglobljenim ustvarjalnim postopkom, ki bi mu lahko rekli tudi meditacija, izpeljuje megličaste vizualne drobce s področij nezavednega, jih skicira ter nato suvereno likovno artikulira in jih tako naredi vidne gledalcu. Razstavo dopolnjuje avtorska glasba Bernarda Kogovška, ki s posebnim vzdušjem Gabrova dela poveže v celoto.

V prvem prostoru sta dve sliki, posvečeni prednikom, ki slikarjevo anatolsko izkušnjo nadgradita s svežimi dognanji, porojenimi na domačih tleh. Gaber se z novima slikama vsebinsko dotakne svojih starejših školjkasto figuralnih upodobitev, oblikovno pa se od njih oddaljuje. Pri obeh delih je opazno, da izbira večjega formata pripomore k večji sproščenosti umetnikovih risarskih potez, ki se odraža tako v dinamični modulaciji figur kot pri oblikovanju predmetnosti. Slikarska obravnava motivike je

razgibana, a v primerjavi s starejšimi podobami trša, mestoma groba in elementarna. Kompozicija slike *Meso in kosti me ženejo naprej* je umerjena, grajena na močni horizontali, iz katere rastejo vertikalne figure. Gaber vzpostavlja rahle, ekspresivne deformacije, zlivajoče se v reliefno napete površine teles. Pretresljiva podoba niza prednikov po enkratnosti likovne govorice ohranja značilno Gabrovo ikonografijo, sestavljeno iz elementov naravne krajine, nedefiniranih oblik iz podzavesti in arhetipske simbolike, »speče« v vsakomer od nas. V tesno strnjeni skupini nam upodobljene gole človeške figure prikazujejo psihična stanja, ki vzdržujejo obstoj in duhovno preživetje. V njih prepoznamo odseve človekove bivanjske stiske, tesnobe, ranljivosti, nemoči in njegovega minevanja. Tudi slika *Oblikovanje nove družine* izraža avtorjevo prvinsko doumevanje vseh stvari, živečih v resnici, sanjah, slutnjah, fantaziji ali spominih. Po svoji prvinskosti se približa homogeni iluziji gibanja, trepetanja in odsevanja, ki je pričevanje nenehnega spreminjanja. Podoba živi kot sugestija paralelnega sveta iz romanov z znanstvenofantastično tematiko.

Medtem ko Peter Gaber v prvem galerijskem prostoru nazorno predstavi nosilce in protagoniste svojih zgodb, prednike, nam v drugem prostoru dramatično poda izkušnjo nastajanja (in minevanja) skrivnostnih življenjskih oblik, porajajočih se iz surove elementarnosti. Antropomorfnost pojavnost na večini del odstopa od razplamtele organske tvarine – konglomerata osnovnih elementov – gradnikov našega sveta. Gaber se s sklopom vrača k fantazijski tematiki, ki jo že leta obdeluje in ki ga vztrajno vodi k prepoznavnemu slikarskemu iluzionizmu. Ta segment *Sveta, ki se rojeva* lahko dojemamo kot prisposodbo za izvirno stanje Zemlje v obdobju njenega nastanka, v času turbulentnih dogodkov, izpolnjenih z reakcijami med ogljikovimi spojinami, ki so pripomogle k nastanku življenja. Združevanje organskih molekul in zametke primitivnih organizmov umetnik predoča z antropomorfnimi liki v razgibanah interakcijah v linijskih, barvnih in ploskovnih formacijah.

Med slikami v drugem galerijskem prostoru izstopa slika z naslovom *Preko njenega hrbta*. Gre za ikonično upodobitev matere z otroki v barvah inkarnata. Ob poudarjanju fizičnih posebnosti monumentalne matere (izbočen trebuh, velika zadnjica) se Gaber odmakne od naturalistične upodobitve ženskega lika, a pri tem ne

zapade v abstrakcijo. Podoba Velike matere povezuje Mater Zemljo, boginjo-kozmično kreatorko in človeško žensko. Predstavlja arhetip starodavnih boginj in je simbol rodovitnosti.

Gabrove podobe iz cikla *Svet, ki se rojeva* ustrezajo tako prizorom iz daljne preteklosti kot prikazom planetarne prihodnosti po globalni katastrofi ob propadu civilizacije. Vzrok za katastrofo bi bil lahko globalna naravna katastrofa, človeška dejavnost (na primer jedrska vojna) ali napad Nezemljanov. Kot eden osrednjih motivov sodobne znanstvene fantastike v literaturi se svet po apokalipsi sporadično pojavlja tudi v sodobni vizualni umetnosti. Običajno nam ponuja vznemirljivo (grozljivo) predstavo uničenja našega zbirokratiziranega, zapletenega sveta in vizijo novega začetka. Gaber svoje zgodbe postavlja v časovno nedefiniran okvir, vendar fiktivno nakaže uničenje Zemlje in nov začetek. Pravzaprav sklone krog.

Slikarski postopek Petra Gabra je premišljen, vendar prepušča glavno besedo čustvu in spontanosti. Včasih so njegovi nanosi transparentni (slika *Soočena*), drugič organsko gestualni. Pri njegovem načinu gre za kombinacijo črtne risbe, gostih in transparentnih barvnih nanosov ter posebnih učinkov, doseženih s kombinacijo akrilnih barv, oglja in še česa.

Gabrova umetnost ni beg v preteklost; prej gre za strah pred grozljivimi dimenzijami tehniziranega časa, ki preti s pošastno polarizacijo, razdeljevanjem ljudi na dve amorfnosti – vladajoče elite in brezpravne sužnje. Cikel *Svet, ki se rojeva* je ponotranjen odziv na aktualno dogajanje na globalnem nivoju, podobe pa odsevajo avtorjev odnos do družbenih in socioloških situacij ter strah pred jedrsko apokalipso. Peter Gaber skuša v preteklosti in izročilu poiskati tisto, kar je kvalitetnega in kar pomeni vrednoto še danes, ob tem pa nam izpoveduje svoj notranji svet. Z likovnimi deli nam razkriva brezna nezavednega, vizije in fantastične prebliske, ki se prelivajo v simbolno govorico barv in potez. Tako v krajinskem kot v figuralnem slikarstvu nakazuje nove izrazne smeri in odpira vprašanja o pomenu klasične slikarske motivike v sodobnem času.

Boštjan Soklič, kustos Loškega muzeja Škofja Loka

Peter Gaber (1980)

Peter Gaber je uveljavljen vsestranski likovni ustvarjalec in magister umetnosti, ki povezuje različna likovna področja in žanre. Gaber se je leta 2001 vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, na kateri je leta 2006 diplomiral iz slikarstva pri profesorjih Hermanu Gvardjančiču in Borutu Vogelniku, pri zadnjem pa leta 2009 iz slikarstva tudi magistriral. Ukvarja se s slikarstvom in ilustracijo. Svoja dela predstavlja na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Je član Združenja umetnikov Škofja Loka in Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Živi v Ljubljani in dela na Svetju pri Medvodah.